

Seria Policy Brief cuprinde texte bazate pe surse publice. Opiniile exprimate reprezintă punctele de vedere ale autorilor.

Cresc semnificativ amploarea și relevanța strategică a resurselor și acțiunilor forțelor navale militare iraniene

Dr. Florin DIACONU

Conferențiar, FSPUB,
CS II (CR II), DFE a IDR

Majoritatea discuțiilor legate de felul în care Iranul exercită presiuni *directe* asupra balanței *regionale* de putere din zona Golfului Persic, ca și – într-o măsură care nu merită a fi nici exagerată, dar nici ignorată sau minimalizată – asupra balanței *globale* de putere sunt legate, în ultimii ani, în special de *dinamica înaltă și îngrijorătoare a programelor nuclear și balistic*. Dar Teheranul are și *alte* instrumente prin intermediul cărora poate încerca să influențeze, într-un sens cât mai favorabil intereselor sale, balanța regională de putere, ca și diverse segmente sau componente ale balanței globale de putere.

În condițiile în care *Teheranul are o puternică tradiție imperială, precum și interese hegemonice regionale clar conturate*, Iranul pare a fi extrem de interesat în a-și maximiza *diverse instrumente de putere* a căror utilizare să producă măcar un plus notabil de vizibilitate și prestigiu, dar și capacitatea de a proiecta, la nevoie, forță la mare distanță de granițele proprii. Într-o astfel de perspectivă se înscriu, credem, și *mai multe* elemente recente sau chiar foarte recente legate de *ritmul în care evoluează forțele militare navale iraniene*, ca și de *acțiunile navelor de război ale Teheranului*.

Am considerat că e util să facem aici și câteva extrem de scurte considerații teoretice (din domeniul științelor politice, relațiilor internaționale și studiilor strategice) care permit o mai bună înțelegere a subiectului tratat în textul de față. „Căile pe apă ale lumii au oferit o nouă mobilitate – omului însuși, apoi produselor efortului și priceperii sale, și în toate epocile ideilor

sale”¹, afirmă o lucrare serioasă și relativ recentă despre puterea maritimă. Partea finală a pasajului mai sus citat ni se pare utilă în contextul discuției noastre, întrucât sugerează, între altele, că *acțiunile navale sunt – până la un punct, desigur – și vectori ideali de propagare a unor idei politice, indiferent care sunt acestea* (inclusiv cele ale Teheranului, în cazul de față). Subliniem aici și faptul că există numeroase lucrări care studiază, în detaliu, *corelația pozitivă (eventual chiar intercon condiționarea) dintre creșterea puterii navale a unui stat și consolidarea puterii / influenței respectivului actor politic pe arena internațională*. În lumea anglo-saxonă, cea mai cunoscută lucrare de acest tip este *Influența puterii maritime asupra istoriei*, scrisă spre sfârșitul penultimului deceniu al secolului al XIX-lea de A. T. Mahan². Subliniem aici și faptul că, în întreaga istorie universală, „mările și oceanele au fost multă vreme un teren specific al rivalității și al conflictului militar”³. De asemenea, ni se pare util să aducem aminte că, acum câteva decenii, S. Gorshkov, întemeietorul marinei militare sovietice oceanice (*blue water navy*) accentua, inclusiv citând afirmații ale lui P. Ignatius, la vremea aceea *US Secretary of the Navy*, faptul că o serioasă consolidare a statutului de putere al statului înseamnă, între altele, „necesitatea de a deschide noi regiuni pentru a extinde influența la nivel internațional”. Facem aici observația că, *dacă vorbim despre interese și ambiții globale (sau măcar trans-regionale), este inevitabilă situația în care extinderea influenței presupune folosirea unor componente ale puterii navale* (și aceasta pentru că, așa cum știm, plăcile continentale constituie doar trei zecimi din suprafața lumii). Același autor sublinia și faptul că *utilizarea puterii navale este de natură să genereze inclusiv o cantitate notabilă de prestigiu*, iar „prestigiul în lumea internațională este important nu doar” din rațiuni economice și comerciale, dar de asemenea „pentru relațiile internaționale” care, astfel, sunt bazate și pe „puterea navală”⁴. În ce măsură acțiunile navale ale Iranului contemporan pot fi citite și în cheia efortului de a obține un plus de vizibilitate și de prestigiu, cititorul poate, credem, decide singur.

¹ E. B. POTTER (editor), *Sea Power. A Naval History*, second edition, Naval Institute Press, Annapolis, 1981, Maryland, p. 1

² A. T. MAHAN, *The Influence of Sea Power upon History: 1660-1783*, Little, Brown and Company, Boston, 1890

³ S. G. GORSHKOV, Admiral of the Fleet of the Soviet Union, Commander-in-Chief of the Soviet Navy, *The Sea Power of the State*, Robert E. Krieger, Malabar, Florida, 1983, p. IX

⁴ *Ibidem*, p. 5

1. Misiuni în largul Oceanului Mondial

La 4 martie 2013, după un marș de 13.000 de kilometri parcurși în 40 de zile, două nave de război iraniene (nava port-elicopter *Kharg* și distrugătorul *Sabalan*), reunite într-o mică grupare tactică (numită, din rațiuni propagandistice cât se poate de evidente, *Flota a 24-a*), au ajuns în portul chinez Zhangjiagang, transmitea *Press TV*, canal în limba engleză al televiziunii iraniene care transmite din Teheran. Anunțul referitor la vizita navelor de luptă iraniene în China și la exercițiile întreprinse pe parcursul drumului a fost făcut de contraamiralul Siavash Jarreh, adjunct al comandantului forțelor navale iraniene. Jarreh a amintit faptul că gruparea tactică a plecat din portul Bandar Abbas încă de la 20 ianuarie 2013, precum și că misiunea sa principală este aceea de a „purta mesajul de pace și prietenie al Iranului către China și alte țări din Asia de Est”. Înalta oficialitate militară iraniană a declarat și că, în timpul marșului prin Oceanul Indian, Strâmtoarea Malacca și mările din sud-estul Asiei, „navele de război iraniene au interceptat cu succes 1.180 de nave comerciale și tancuri petroliere și au monitorizat mai mult de 120 de unități militare utilizând echipamente optice și electronice”. Contraamiralul Jarreh a afirmat și că în Strâmtoarea Malacca, un distrugător american (identificat ca fiind *DDG 106*) ar fi fost „surprins” de apariția, în condiții meteo dificile, a navelor iraniene⁵. Aceeași sursă oficială iraniană accentuează și alte trei chestiuni: a. că marșul navelor iraniene s-a desfășurat prin apele internaționale, „ceea ce este în acord cu prevederile internaționale”; b. că „în ultimii ani, Marina Militară Iraniană are o prezență crescândă în apele internaționale, pentru a proteja rutele navale și pentru a furniza securitate navelor comerciale și tancurilor petroliere iraniene”; și c. că „în plus, în concordanță cu eforturile internaționale de a combate pirateria, Marina Militară Iraniană a întreprins, în Golful Aden, începând din noiembrie 2008, misiuni de patrulare împotriva piraților, pentru a proteja navele implicate în comerțul maritim, în special navele și tacurile petroliere aflate în proprietatea Iranului sau închiriate de către Iran”⁶.

La 21 martie 2013, cele două nave de război iraniene care ajunseseră la începutul lunii în China acostau în portul Colombo din Sri Lanka (Ceylon). Anunțul referitor la acest fapt a fost făcut, trei zile mai târziu, de către Mohammad-Saleh Jokar, membru al Comisiei pentru

⁵ Elemente preluate din „Iranian Navy’s 24th fleet docks at Chinese port: Iranian commander”, știre *Press TV*, 4 martie 2013, text accesat la adresa de Internet www.presstv.ir/detail/2013/03/04/291911/iran-navys-24th-fleet-docks-in-china/

⁶ *Ibidem*

Securitate Națională și Politică Externă din Parlamentul de la Teheran. Jokar a precizat în acest context și că „forțele armate iraniene au făcut progrese tactice și tehnologice în anii recenti, și Marina Militară Iraniană este acum o putere navală trans-regională”⁷. Cu aceeași ocazie, parlamentarul iranian a anunțat și că forțele navale ale țării sale „au în plan să-și consolideze prezența în apele internaționale”⁸.

Menționăm aici și faptul că la jumătatea lunii martie 2013 (respectiv într-un moment în care navele de luptă iraniene se aflau în plin marș dinspre China spre Sri Lanka), comandantul-șef al forțelor navale iraniene, contraamiralul Sayyari, anunța că bastimentele militare iraniene „își vor lărgi zona de operații dincolo de Oceanul Pacific” și *vor fi trimise inclusiv în Oceanul Atlantic*. O astfel de decizie corespunde, afirma Sayyari, misiunii marinei militare iraniene, „care intenționează să fie prezentă în apele internaționale” din cât mai multe regiuni ale lumii⁹. Știrea referitoare la intenția Iranului de a trimite nave militare în Atlantic apărea și în *Tehran Times*, care publica o declarație clară a lui Sayyari. Acesta spunea că „planul nostru pentru anul viitor este prezența în Oceanul Atlantic”; facem aici mențiunea că, în conformitate cu calendarul iranian, noul an începe la 21 martie. Aceeași sursă de presă relatează și că, în opinia lui Sayyari, „recenta prezență a navelor de luptă ale Flotei a 24-a în Oceanul Pacific și acostarea lor într-un port al Chinei la începutul lunii martie au ridicat statutul Iranului”¹⁰ pe arena internațională. Pasajul citat aici indică, foarte clar, faptul că în opinia decidenților politici de la Teheran și a secundanților lor militari, unul din rezultatele *imEDIATE* și *VIZIBILE* ale acțiunilor la mare distanță de țarmurile proprii ale flotei militare este o cantitate suplimentară notabilă de *vizibilitate* a – și eventual de *prestigiu* al – Iranului pe arena internațională.

⁷ „Iran Navy to boost presence in international waters: Iran MP”, știre *Press TV*, 24 martie 2013, la adresa de Internet www.presstv.ir/detail/2013/03/24/295019/iran-to-boost-presence-in-intl-waters/

⁸ *Ibidem*

⁹ „Iran Navy to expand its presence to the Atlantic ocean in 2013”, știre publicată la 18 martie 2013 pe site-ul *World Tribune.com*, la adresa de Internet <http://www.worldtribune.com/2013/03/18/iran-navy-to-extend-its-presence-to-the-atlantic-ocean-in-2013/>

¹⁰ Vezi articolul „Iranian Navy plans to expand presence to Atlantic Ocean: admiral”, publicat la 15 / 16 martie 2013 de către *Tehran Times*, la adresa de Internet <http://www.tehrantimes.com/politics/106463-iranian-navy-plans-to-expand-presence-to-atlantic-ocean-admiral>

2. O nouă navă de luptă lansată în Marea Caspică

La începutul celei de-a doua jumătăți a lunii martie 2013, Iranul a lansat la apă, în portul Anzali de la Marea Caspică, o navă numită de surse deschise „distrugător înarmat cu rachete ghidate”. La eveniment a participat însuși președintele iranian Mahmoud Ahmadinejad, care a afirmat că „nava este aici pentru a face față celor ce vor să pună în primejdie securitatea națiunilor din zonă”. Conform informațiilor existente, noua navă de luptă ar fi de tipul *Jamaran-2*. În 2010, o navă de același tip, proiectată și construită *integral* în Iran, a fost lansată în Golful Persic. Surse de presă subliniază că vorbim despre *prima* navă de luptă de dimensiuni mai mari lansată de Iran în zona Caspicii. *Jamaran-2* are un deplasament de aproximativ 1.400 tone, poate atinge o viteză de 30 de noduri (un nod = o milă marină pe oră) și are ca armament principal rachete anti-navă și antiaeriene, precum și tunuri antiaeriene, ca și tuburi lans-torpilă. Bastimentul are la bord un elicopter, precum și instalații radar și de comunicații¹¹. *NBC News* rezuma, cu aceeași ocazie, maniera în care presa iraniană a făcut referire la noua navă de luptă, prezentată ca fiind „un simbol al capacităților și puterii Republicii Islamice”¹².

3. Câteva date despre forțele navale iraniene; reacții regionale și trans-regionale

Conform unor surse deschise relativ ușor accesibile, forțele navale iraniene aveau efective ce numărau, la începutul lui 2012, în jur de 18.000 militari aparținând forțelor armate regulate, precum și alți în jur de 20.000 în componenta navală a Corpului Gardienilor Revoluției. Acești aproape 40.000 de oameni aveau la dispoziție, la momentul respectiv, trei submarine de construcție rusească din clasa *Kilo* (fiecare dintre acestea fiind dotat cu câte opt tuburi lans-torpilă și transportând, spre a folosi în misiuni de luptă, fie câte 18 torpile, fie câte 24 de mine marine), precum și cinci alte submarine de dimensiuni mai mici (unul cu deplasamentul de 500 de tone și patru de câte 120 tone fiecare). Forțele principale de suprafață erau alcătuite, în februarie 2012, din trei fregate, două corvete, cel puțin 10 vedete rapide purtătoare de rachete, trei nave puitoare de mine (care operează chiar în apele Golfului), precum

¹¹ Nasser KARIMI, „Jamaran-2, Iran destroyer, launched in the Caspian Sea”, știre publicată de *Huffington Post* la 17 martie 2013, la adresa de Internet http://www.huffingtonpost.com/2013/03/17/jamaran-2-destroyer-iran-caspian-sea_n_2895553.html

¹² Craig GIAMMONA, *NBC News*, „Iran launches destroyer in Caspian Sea”, știre *NBC News*, 17 martie 2013, la adresa de Internet <http://worldnews.nbcnews.com/news/2013/03/17/17347648-iran-launches-destroyer-in-caspian-sea?lite>

și trei elicoptere de tip *RH-53D*, capabile să lanseze mine marine. În plus, Iranul dispunea anul trecut și alte aproximativ 200 de nave de luptă mai mici, de diverse categorii, care sunt înarmate cu diferite tipuri de rachete, tunuri fără recul și arme automate grele, având și capacitatea de a lansa un mare număr de mine marine în întreaga zonă a Golfului. Specialiștii estimează că Iranul ar avea în arsenale în jur de 2.000 de mine marine moderne, cam 50 % dintre acestea fiind de producție rusească și fiind achiziționate în același moment cu cele câteva submarine din clasa *Kilo*¹³.

O altă prezentare – și anume una cu mult mai amănunțită – a efectivelor navale iraniene (care cuprinde inclusiv date referitoare la momentul construcției sau al achiziției diverselor sisteme de arme, date referitoare la numărul total al respectivelor sisteme, ca și date referitoare la deplasamentul navelor de luptă și de sprijin, precum și la viitorul probabil al flotei militare iraniene, până spre orizontul anilor 2030) poate fi consultată pe site-ul de specialitate *GlobalSecurity.org* (lansat în anul 2000 și care ajunsese deja, în 2005, la o medie de aproximativ 15 milioane accesări pe lună¹⁴). Conform acestei surse deschise, forțele navale iraniene, relativ puternice în anii de la sfârșitul regimului imperial, au suferit un proces accentual de deteriorare calitativă și cantitativă, mai ales ca urmare a lipsei cronice a pieselor de schimb pentru armamentul produs în Occident, ca și ca urmare a lipsei capacității de a asigura o întreținere constantă și suficientă. Ca urmare, prin 2001, forțele navale iraniene erau în general uzate fizic și moral. Dar începând din din anii 2001-2002, Iranul a lansat la apă mai multe categorii de nave de luptă realizate cu *resurse tehnologice proprii* și, de asemenea, a reușit să achiziționeze din China mai multe bastimente rapide înarmate cu rachete anti-navă. Alte nave de luptă au fost furnizate de Coreea de Nord (sau, cel puțin, par să fi fost adaptate după proiecte nord-coreene). Trebuie însă subliniat în special faptul că, în condițiile în care, în ultimii ani, „modernizarea militară a Iranului a stagnat, în linii mari”, de la această regulă generală a existat o *excepție notabilă*: „de prin 2008, forțele navale militare iraniene par să se îndrepte rapid către mărirea numărului de nave”, cu un accent deosebit pus pe bastimente înarmate cu rachete anti-navă, pe bastimente specializate în operațiuni de minare și deminare, ca și pe diverse categorii de „nave ceva mai mici de patrulare și de nave pentru operațiuni speciale”. Conform

¹³ Toate aceste date sunt preluate din textul „Order of battle: American and Iranian Naval and Air Forces in and around the Persian Gulf”, pe site-ul rețelei de informații deschise *Concerned Citizens News Network (CCNN)*, la adresa de Internet www.ccn.us/Order_of_Battle_Iran10.html

¹⁴ www.globalsecurity.org/org/overview/history.htm

declarațiilor *oficiale* ale autorităților iraniene, forțele navale astfel lărgite și modernizate au drept „misiune actuală” principală executarea unor operațiuni de „descurajare împotriva agresiunii în apele din zona țărmurilor și pe principalele căi de transport maritim din regiune”¹⁵ (facem aici observația că, în acest caz, declarațiile oficiale la care facem trimitere descriu *doar o parte* dintre misiunile *posibile* și *probabile* ale forțelor navale iraniene, respectiv *exclusiv* pe acelea compatibile cu o logică strategică strict defensivă). Datele oferite de *GlobalSecurity.org* indică faptul că, în total, în 2012 marina militară iraniană (respectiv bastimentele operate de forțele armate regulate, dar și de către Corpul Gardienilor Revoluției) dispunea în total de 20 de submersibile de diverse categorii, de 3 fregate, o corvetă, 20 de nave rapide de atac, 82 de nave de patrulare, peste 241 bastimente de patrulare de dimensiuni ceva mai mici, 5 nave puitoare de mine și 4 dragoare, 7 nave mari de desant și debarcare, 5 nave pe pernă de aer, 3 tancuri petroliere, o navă de sprijin, două nave pentru transportul apei potabile, 5 nave de transport de 1.300 tone fiecare, 20 de avioane și 34 de elicoptere. Unul dintre tancurile petroliere la care ne-am referit deja, nava *Kharg* (cu un deplasament de peste 33.000 tone, construită în Marea Britanie și intrată în serviciul activ al marinei iraniene în 1980), are instalată o punte de zbor și a fost uneori descrisă de presa iraniană ca fiind „crucișător” sau „navă port-elicopter”¹⁶.

*Presiunea considerabilă exercitată de ritmul de dezvoltare, ca și de acțiunile marinei militare iraniene asupra mediului de securitate din Golful Persic este radiografiată, cu destulă precizie, de diverse surse deschise. Așa de exemplu, la 10 februarie 2013, Reuters transmitea – preluând o informație publicată inițial de Bild am Sonntag – că Arabia Saudită intenționează să cumpere un număr important de nave de patrulare moderne, cu o valoare totală de 1,5-2 miliarde euro, construite la șantierul naval Lueresen din Bremen. Sursa citată sublinia și faptul că, în ultimii ani, Arabia Saudită a optat și în alte ocazii pentru contracte militare mari cu firme germane (o comandă de aproximativ 100 milioane euro pentru achiziționarea de vehicule de luptă blindate de diverse tipuri, precum și un contract, încheiat în 2011, pentru achiziționarea „câtorva sute de tancuri” cu o valoare totală de mai multe miliarde de euro*¹⁷.

¹⁵ Pentru aceste elemente privind în special evoluția în timp a mărimii și capacității de luptă a forțelor navale militare iraniene vezi textul „Navy Modernization”, accesat la 10 martie 2013, la adresa de Internet www.globalsecurity.org/military/world/iran/navy-modernization.htm

¹⁶ Pentru toate aceste date vezi textul „Iran Navy Equipment”, accesat la 14 martie 2013, la adresa de Internet www.globalsecurity.org/military/world/iran/ships.htm

¹⁷ Pentru toate acestea vezi „Saudi Arabia looks to buy patrol boats from German firm: media”, material *Reuters* publicat la 10 februarie 2013, la adresa de Internet <http://www.reuters.com/article/2013/02/10/us-saudi-germany-boats-idUSBRE91903P20130210>

O altă reacție interesantă la consolidarea forțelor navale iraniene s-a produs acum mai bine de un an. În martie 2012, relatează un articol publicat pe site-ul oficial al Pentagonului, amiralul Jonathan W. Greenert, care era șeful Operațiunilor Navale, afirma că flota militară a SUA (*US Navy*) intenționează să își consolideze capacitatea de acțiune în zona Golfului, în special pentru a putea acționa astfel încât să nu existe întreruperi ale traficului naval în zona Strâmătorii Hormuz. Greenert a pus în discuție și faptul că, în cel puțin o ocazie, ieșirea din Golf a unui portavion american (în cazul descris este vorba despre *USS John C. Stennis*) a fost atent supravegheată de „o parte importantă a marinei militare iraniene care ieșise în mare”, chiar dacă „nu era într-adevăr amenințătoare, ci mai degrabă foarte atentă la ce se întâmplă”. Cu aceeași ocazie, amiralul american a afirmat că SUA au nevoie, în Golf, de o *dublare* a numărului de nave-dragor, de o creștere notabilă a numărului de elicoptere care pot depista și scoate din funcțiune mine inamice de diverse tipuri, precum și de o creștere pronunțată a numărului de vehicule submarine fără pilot, folosite atât de americani cât și britanici pentru misiuni de neutralizare a minelor marine fixe și mobile¹⁸.

4. Alte episoade semnificative recente

La sfârșitul lui decembrie 2012 și în primele zile ale lui 2013, forțele navale iraniene au întreprins ample exerciții de luptă, vreme de aproape o săptămână, într-o zonă cu o suprafață totală de aproximativ 1.000.000 de kilometri pătrați care cuprinde Strâmtoarea Hormuz, Golful Oman și o parte din zona nordică a Oceanului Indian. Aceste manevre de amploare, numite *Velayat 91*, au avut drept scop verificarea capacității forțelor navale regulate ale Iranului de a lansa rachete, de a întreprinde misiuni de luptă, recunoaștere și patrulare cu nave de suprafață și submarine, relatează *Reuters*, care amintea că oficialități iraniene au afirmat în repetate ocazii că țara lor „ar putea bloca strâmtoarea Hormuz – prin care tranzitează cam 40 % din exporturile mondiale de petrol transportat pe mare – dacă Iranul va fi ținta unui atac îndreptat împotriva programului său nuclear”¹⁹. Două săptămâni mai târziu, agenția de presă *Fars*, citată apoi de *Reuters*, relatează că alte ample exerciții navale au fost întreprinse, în zona marelui port Bandar Abbas, de către componenta navală a Corpului Gardienilor Revoluției. Surse de presă iraniene

¹⁸ Jim GARAMONE, American Forces Press Service, „Navy looks to bolster capabilities in Persian Gulf”, articol publicat la 16 martie 2012, la adresa de Internet www.defense.gov/news/newsarticle.aspx?id=67586

¹⁹ „Iran starts navy drills in Strait of Hormuz: IRNA”, știre *Reuters*, 28 decembrie 2012, la adresa de Internet <http://www.reuters.com/article/2012/12/28/us-iran-military-drill-idUSBRE8BR03A20121228>

transmiteau că aceste manevre navale au avut menirea de a testa nivelul pregătirii de luptă a forțelor navale ale Gardienilor Revoluției, viteza de reacție în situații dificile, cum ar fi dezastrele naturale, ca și felul în care echipajele s-au familiarizat „cu noile arme” intrate în dotare²⁰.

În noiembrie 2012, televiziunea iraniană prezenta imagini cu noi nave ale forțelor navale militare. Una dintre acestea era *Sina-7*, o navă de luptă „lansatoare de rachete și de mărimea aproximativă a unei fregate” occidentale. Aceasta a fost lansată la apă în portul Bandar Abbas, cea mai mare bază navală iraniană. Subliniem aici și că portul se află lângă strâmtoarea strategică Hormuz, care leagă Golful Persic de Oceanul Indian. Cu aceeași ocazie, forțele navale iraniene au primit și două submarine noi, de producție proprie, din clasa *Ghadir*, ca și „două nave pe pernă de aer reparate”. Cu ocazia lansării intrării (sau reintrării, în cazul celor două nave pe pernă de aer) în serviciul activ a acestor bastimente, amiralul Habibollah Sayyari, comandantul forțelor navale militare iraniene, afirma ca țara sa „trebuie să aibă” atât „cea mai nouă tehnologie cât și baze și dotări de ultimă generație” pentru a-și putea proteja frontierele²¹.

La sfârșitul lui octombrie 2012, nava port-elicopter *Kharg* (cea care anul acesta a navigat până în China și Sri Lanka), însoțită de corveta *Shahid Naqdi*, au efectuat o misiune de patrulare în Golful Aden și Oceanul Indian, acostând pentru scurtă vreme și într-un port sudanez. Cu ocazia vizitei la Port Sudan, surse de presă occidentale au relatat că a avut loc o întâlnire între comandanții navelor militare iraniene și ofițeri superiori din forțele navale sudaneze. Subliniem aici faptul că *Kharg* și nava sa de escortă plecaseră din portul Bandar Abbas „în septembrie”, precum și că scurta vizită în Sudan a avut loc – întâmplător sau nu – la doar șase zile după ce mai multe explozii puternice au afectat grav o fabrică de muniție din capitala sudaneză Khartoum, fabrică despre care mai multe „rapoarte neconfirmate” la care face trimitere *BBC* susțin că ar fi fost utilizată de către Corpul Gardienilor Revoluției din Iran pentru a produce arme destinate mișcării palestiniene Hamas²². Despre vizita celor două nave militare

²⁰ „Iran’s Revolutionary Guards hold exercises in strait of Hormuz”, știre *Reuters*, 13 ianuarie 2013, la adresa de Internet <http://www.reuters.com/article/2013/01/13/iran-military-idUSL6N0AI29520130113>

²¹ Vezi știrea „Iran showcases new warships, submarines near strategic waters”, publicată de *Fox News / Associated Press* la 28 noiembrie 2012, la adresa de Internet www.foxnews.com/world/2012/11/28/iran-showcases-new-warships-submarines-near-strategic-waters/

²² „Iran naval task force ‘docks in Sudan’ ”, știre *BBC*, 29 octombrie 2012, text accesat la adresa de Internet www.bbc.co.uk/news/world-africa-20121580

iraniene la Port Sudan, Jonathan Marcus, un experimentat corespondent al *BBC* specializat în chestiuni diplomatice, afirma că ea constituie un episod care „subliniază legăturile în domeniul apărării și securității”²³ dintre Iran și Sudan.

În septembrie 2012, amiralul Habibollah Sayyari, șeful forțelor navale iraniene, afirma că țara sa intenționează să trimită nave militare în apele internaționale din vecinătatea Statelor Unite „în următorii câțiva ani”. Agenții de presă internaționale interpretau afirmația ca fiind o *replică directă* la decizia SUA de a întări forțele navale dizlocate în Golful Persic și în Oceanul Indian, ca și la decizia SUA de a întreprinde mari manevre aeronavale în Golful Persic²⁴.

5. Câteva scurte concluzii

O parte importantă dintre episoadele rezumate și analizate aici sunt, desigur, mai degrabă elemente ale unei *propagande politice evidente a Iranului*. Așa de exemplu, ideea de a numi o minusculă *task force* cu termenul *flotă* este în mod vădit o încercare de a prezenta o imagine supradimensionată a unui efort tehnic, politic și militar de dimensiuni medii. La fel, și ideea de a numi o navă de doar 1.400 de tone – cum e cea recent lansată în Caspica – folosind termenul de *distrugător* (spre comparație, să luăm în calcul că unul din tipurile de bază de distrugătoare folosite de *US Navy* are un deplasament de 8.300 de tone²⁵).

Dar ceea ce întreprinde acum Iranul în domeniul dezvoltării și folosirii forțelor militare navale *nu* este doar un efort propagandistic. *Numărul crescând de nave militare de toate tipurile pe care le are Teheranul în Golf și în afara Golfului poate afecta foarte grav balanța de putere din Golf* (vezi reacțiile saudite și americane citate și discutate în text pentru a înțelege acest trend); *iar misiuni de lungă durată în regiuni îndepărtate ale Oceanului Mondial sunt absolut esențiale pentru a forja o mentalitate profesională nouă în rândul echipajelor și corpului ofițeresc*. În ce măsură Iranul va și avea, în viitorul previzibil, *toate* resursele absolut

²³ *Ibidem*

²⁴ Vezi știrea „Irans navy aims to sail off US shores soon”, publicată de *Associated Press / Fox News* la 24 septembrie 2012, la adresa de Internet <http://www.foxnews.com/world/2012/09/04/iran-navy-aims-to-sail-off-us-shores-soon/>

²⁵ Vezi date tehnice *oficiale* pentru distrugătorul înarmat cu rachete *USS Arleigh Burke (DDG 51)*, la adresa de Internet <http://navysite.de/dd/ddg51.htm>

necesare pentru a construi, a menține și a utiliza ceea ce numim *forță navală oceanică într-adevăr globală (really global blue water navy)*, aceasta este însă o cu totul altă chestiune.